

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ННІ лісового і садово-паркового господарства

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

ландшафтної архітектури та фітодизайну

_____ **Олена КОЛЕСНІЧЕНКО**

«__» _____ **2025 р.**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

**на тему Інновації дизайну інтер'єрів за використання модифікованих
рослинних матеріалів**

Спеціальність 206 – «Садово-паркове господарство»

Гарант освітньої програми

_____ **к.с-г.н., доц.**

Олеся ПІХАЛЮ

Керівник кваліфікаційної роботи бакалавра

_____ **проф., д.б.н.**

Олена КОЛЕСНІЧЕНКО

_____ **Виконав**

Олексій ЗЕЛІНСЬКИЙ

КИЇВ – 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ННІ лісового і садово-паркового господарства**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

ландшафтної архітектури та фітодизайну
(назва кафедри)

д.б.н., професор Олена КОЛЕСНІЧЕНКО
“___” _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра студентці

Зелінського Олексія Максимовича

Спеціальність 206 Садово-паркове господарство
(код і назва)

Спеціальність 206 – «Садово-паркове господарство»

Тема **Інновації дизайну інтер'єрів за використання модифікованих рослинних матеріалів**

затверджена наказом ректора НУБіП України від “11” 11 2024 р. № 2020 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру _____
(рік, місяць, число)

Вихідні дані до кваліфікаційної роботи бакалавра:

- письмові джерела інформації, інтернет-джерела.

Перелік питань, які потрібно розробити:

1. Проаналізувати історичні передумови та сучасні підходи до використання рослин у дизайні інтер'єру, проаналізувати їх психоемоційний і екологічний вплив;
2. Систематизувати стилі фітодекору, охарактеризувати композиційні схеми фітокартин із урахуванням гармонії форм, кольору та фактур;
3. Виявити ефективність біофільного дизайну як чинника покращення якості середовища у приміщеннях;
4. Добрати асортимент рослин, матеріалів і модифікованих поверхонь відповідно до стилістики інтер'єру;
5. Створити авторські фітокартини, розробивши їхні візуалізації та технічні моделі, обрахувати кошторис.

Дата видачі завдання “20” 12 2024 р.

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи _____ **Олена КОЛЕСНІЧЕНКО**
Завдання прийняв до виконання _____ **Олексій ЗЕЛІНСЬКИЙ**

РЕФЕРАТ

Структура роботи

Робота складається з 55 сторінок, містить 4 розділи. Список використаних джерел містить 49 одиниць.

Мета дослідження

Метою даної роботи є дослідження принципів, технологій і дизайнерських підходів до створення фітодекоративних картин у сучасному інтер'єрі з використанням модифікованих рослинних матеріалів, а також аналіз їхнього впливу на естетику, мікроклімат та психоемоційний комфорт у приміщеннях.

Завдання дослідження

1. Проаналізувати історичні передумови та сучасні підходи до використання рослин у дизайні інтер'єру, проаналізувати їх психоемоційний і екологічний вплив;
2. Систематизувати стилі фітодекору, охарактеризувати композиційні схеми фітокартин із урахуванням гармонії форм, кольору та фактур;
3. Виявити ефективність біофільного дизайну як чинника покращення якості середовища у приміщеннях;
4. Добрати асортимент рослин, матеріалів і модифікованих поверхонь відповідно до стилістики інтер'єру;
5. Створити авторські фітокартини, розробивши їхні візуалізації та технічні моделі, обрахувати кошторис.

Об'єкт дослідження: фітодекоративні картини, створені за використанням стабілізованих рослин.

Предмет дослідження: інноваційні дизайнерські та технологічні рішення створення фітодекоративних картин із використанням стабілізованих і модифікованих рослин.

Методи дослідження

У роботі використано такі наукові методи: аналіз, порівняння синтез, метод візуалізації (ескізування та моделювання); спостереження та фотодокументація процесу; елементи економічного аналізу (розрахунок собівартості).

Основні результати дослідження

1. Систематизовано стилі фітодекору та визначено композиційні рішення для фітокартин на основі стабілізованих рослин.
2. Розглянуто та описано матеріали для основи, методи кріплення, колористичні особливості та ергономіку в інтер'єрі.
3. Вивчено інноваційні методи стабілізації (включаючи гліцеринову, силіконову, плазмову обробку) та можливість їх застосування в домашніх умовах.
4. Розроблено та реалізовано модель фітокартини з конкретними технічними характеристиками та візуалізацією.
5. Проведено кошторисний аналіз, який довів економічну доступність створення таких об'єктів у порівнянні з комерційними аналогами.
6. Обґрунтовано психологічний і дизайнерський ефект використання фітокартин у службових, житлових та комерційних просторах.

Практична значущість результатів дослідження

Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості застосування методики створення фітодекоративних картин у сфері інтер'єрного дизайну, озеленення житлових і громадських приміщень, а також у виробництві декоративних об'єктів для масового або індивідуального замовлення. Отримані знання можуть бути корисні дизайнерам, флористам, архітекторам, підприємцям, які працюють у сфері екодизайну.

Ключові слова: фітодекоративна картина, стабілізовані рослини, фітодизайн, кольоротерапія, екологічність, озеленення інтер'єру.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ФІТОДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРІВ: ПРИНЦИПИ, ЗАКОНИ, ТЕХНОЛОГІЇ	9
1.1. Особливості рослинного дизайну житлових інтер'єрів	9
1.2. Особливості рослинного дизайну службових інтер'єрів	16
1.3. Особливості рослинного дизайну інтер'єрів закладів громадського харчування	18
1.4. Особливості рослинного дизайну інтер'єрів ТРЦ	20
1.5. Сучасні тренди фітодизайну інтер'єрів	22
РОЗДІЛ 2. ОБ'ЄКТ І МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ	26
2.1. Об'єкт дослідження	26
2.2. Матеріали та їх характеристики	29
2.3. Технології стабілізації та модифікації рослин	30
РОЗДІЛ 3. ФІТОКАРТИНИ: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ	36
3.1. Характеристика фігур, їх символіка	36
3.2. Психоемоційна характеристика кольорів	38
3.3. Ергономіка елементів інтер'єру	41
РОЗДІЛ 4. СТВОРЕННЯ ФІТОКАРТИН: ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТА КОЛОРИСТИЧНІ РІШЕННЯ	43
4.1. Розробка моделі фітокартини	43
4.2. Формування основи	46
4.3. Кошторисна документація	47
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51

ВСТУП

Актуальність теми: Дизайн інтер'єру у поєднанні з фітодизайном наразі стає дедалі популярнішим у світі, та грає важливу роль у психо-емоційному стані людей. Відповідно в прагненні людини створити здорове та привабливе середовище для життя чи відпочинку, все більше стають популярні науково обґрунтовані закони дизайну.

Дизайн інтер'єру, один з ключових засобів візуальної комунікації для людини, інтенсивно реагує на потреби суспільства, в першу чергу потребу в гармонійному поєднанні природніх та штучних елементів. Одним із популярних напрямків такого поєднання стало створення модифікованих рослин, зокрема стабілізованих рослин, та використання їх для облаштування фіто декоративного інтер'єру в різних сферах.

Ці матеріали дають можливість створювати індивідуальні дизайнерські рішення, додаючи до сучасних матеріалів природну красу без складнощів при створенні чи догляді. Фіто декор з використанням стабілізованих рослин є естетично привабливим, функціональним та економічно вигідним, він позитивно впливає на психологічне здоров'я людини, та здатен створювати затишок, атмосферу спокою і близькості до природи [1].

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є дослідження принципів, технологій і дизайнерських підходів до створення фітодекоративних картин у сучасному інтер'єрі з використанням модифікованих рослинних матеріалів, а також аналіз їхнього впливу на естетику, мікроклімат та психоемоційний комфорт у приміщеннях.

При створенні композиції планується використання стабілізованих рослин таких як: мохи, лишайники, сухоцвіти, папороті, кора та гілки дерев для створення об'ємної картини. Дослідження спрямовані на поєднання природної

гармонії та сучасних стилів в декорі для демонстрації переваг фітокомпозицій в декоруванні інтер'єрів житлових приміщень.

Для здійснення поставленого завдання необхідно виконати наступні завдання:

1. Проаналізувати історичні передумови та сучасні підходи до використання рослин у дизайні інтер'єру, проаналізувати їх психоемоційний і екологічний вплив;

2. Систематизувати стилі фітодекору, охарактеризувати композиційні схеми фітокартин із урахуванням гармонії форм, кольору та фактур;

3. Виявити ефективність біофільного дизайну як чинника покращення якості середовища у приміщеннях;

4. Добрати асортимент рослин, матеріалів і модифікованих поверхонь відповідно до стилістики інтер'єру;

5. Створити авторські фітокартини, розробивши їхні візуалізації та технічні моделі, обрахувати кошторис.

Ці дослідження дозволять виявити роль фіто композицій у формуванні гармонійного, функціонального та естетично привабливого житлового середовища, оцінити потенціал сучасних прогресивних технологій у сфері інтер'єрного озеленення. Вивчення сучасних інновацій – стабілізування рослин, вертикального озеленення та біофільного дизайну сприятиме формуванню реальних рекомендацій при створенні композицій, що відповідатимуть стилістичним особливостям простору та потребам його мешканців. Це дослідження спрямоване на розширення та удосконалення дизайнерського мислення, впровадження живої природи як елементу здорового, сучасного образу життя, в житловий простір.

РОЗДІЛ 1.

ФІТОДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРІВ: ПРИНЦИПИ, ЗАКОНИ, ТЕХНОЛОГІЇ

1.1. Особливості рослинного дизайну житлових інтер'єрів

Сучасний дизайн інтер'єру дедалі більше приділяє уваги тенденціям екологічного спрямування (рис. 1.1). Проте найбільш популярним методом створення природного та гармонійного простору залишається класичне використання кімнатних рослин. Адже вони не тільки здатні прикрасити приміщення, але й ще допомагають дизайнерам створювати потрібну атмосферу спокою та затишку в квартирі.

Рис. 1.1. Сучасний домашній декор [37]

Правильно оформлений інтер'єр з використанням рослин у різних оформленнях та стилях, таких як скандинавський, класичний, мінімалістичний чи

етно, набуває особливого затишку, гармонії та живої природної енергії, що покращує емоційний стан, сприяє розвантаженню і створенню комфортного середовища для життя [4].

В наш час дизайнери пропонують облаштовувати нові, більш комфортні умови для наших квартир, робити акцент на озелененні житлового простору. Де людина змогла б відпочити в приємній домашній атмосфері. Акцент робиться на те щоб домашній затишок був не тільки приємний, а ще й корисним для нашого здоров'я, а корисним є все натуральне, справжнє, природнє.

До найбільш популярних сучасних напрямків озеленення можна віднести:

- Композиції з кімнатних рослин у горщиках та дизайнерські кашпо;
- Картини з живих чи модифікованих рослин;
- Дизайнерські тераріуми;
- Кокедами чи підвісні вазони
- Вертикальне озеленення

Головною метою дизайнера є облаштування приміщень для створення максимального комфорту та ергономіки. Для цього притримуються таких прийомів:

- Створення комфортного мікроклімату в приміщенні;
- Розміщення та групування рослин у відповідному, комфортному для них місці для формування гармонійного простору дома;
- Проектування стильного інтер'єру, який задовольняє потреби замовника.

Рослинний декор в будинку базується на доборі відповідних до мікрокліматичних умов приміщення видів рослин та їх розміщення в інтер'єрі за дотримання температурного режиму, відносної вологості повітря, умов освітлення. Таким чином, поєднання технічних знань і творчого підходу за розуміння ролі рослин сприяють створенню коректних та довершених інтер'єрів.

У передпокої, за мінімального рівня природного світла, варто використовувати сухоцвіти, штучні чи стабілізовані рослини та композиції з них.

На кухні, де підвищена температура та вологість, не завжди можливо вирощувати бажані рослини, теж варто застосовувати композиції з мінімальним доглядом чи витривалі рослини. Інші житлові приміщення пристосовані для культивування бажаних видів рослин [5].

Технології в дизайні житлових інтер'єрів – це певні прийоми, що застосовують при проектуванні функціонального, комфортного та естетично привабливого житлового простору з використанням сучасних матеріалів, інженерних рішень, нововведень та потреб користувача (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Дизайн проекти в біофільному стилі [38]

Найбільш популярні технології, що використовують в рослинному дизайні:

1. Вертикальне озеленення: створення зелених стін, панелей для економії простору та покращення естетичного вигляду;
2. Гідропоніка: вирощування рослин без ґрунту, за допомогою поживних розчинів, що сприяє легкій інтеграції рослин у приміщення та складним дизайнерським рішенням без необхідності у ґрунті [6];

3. Системи автоматичного поливу: використання спеціальних сенсорів, таймерів для зволоження рослин, що знижує потребу в ручному догляді та спрощує полив у важкодоступних місцях [8];

4. Інтеграція освітлення: застосування певного типу освітлення для створення атмосферного ефекту, що підкреслить рослинні елементи [7];

5. Біофільний дизайн: поєднання природних матеріалів із живими рослинами та сучасними технологіями для створення гармонійних просторів [7].

Вертикальне озеленення – це метод розміщення рослин на штучних вертикальних поверхнях, такі як стіни, що сприяє економії місця, та здатне підвищити естетичну красу приміщення.

Найголовнішою перевагою вертикального озеленення (рис. 1.3) є економія простору, цей метод чудово підходить для малих квартир де кожен метр є дуже важливим. Проте також такий спосіб розміщення рослин чудово підходить для шумоізоляції, розмежування ділянок в приміщенні та покращенню мікроклімату.

Існує декілька методів вертикального озеленення, найбільш простим є фіто стіни, фіто картини та панно, оскільки їх можна зробити мобільними. Вони складаються з стабілізованих рослин, закріплених на спеціальній підоснові, оформленні в рамку і можуть з легкістю встановлені у будь який час без прив'язки до певного місця та складних підготовчих робіт [9].

Інша технологія полягає у створенні цілої модульної системи, міцна панель з металевим чи пластиковим корпусом з спеціальними отворами для горщиків різних розмірів, в яких можливо висадити бажані рослини. Подібні конструкції є різних розмірів та форм, проте краще їх використовувати в поєднанні з автоматичною системою поливу, тим більше якщо такий модуль розміщується у важко доступному для людини місці [10].

Рис. 1.3. Вертикальне озеленення [39–40]

Кишенькові системи – схожа на модульну проте має менші розміри, легка у монтуванні, не потребує автоматичного крапельного поливу та складається з більш дешевих матеріалів [11].

У догляді за вертикальними зеленими конструкціями необхідно забезпечити рівномірний та регулярний полив, уникнути застою. Здійснювати регулярні формуючу обрізку та підживлення для сприяння здоровому росту та розвитку рослин. Достатній рівень природного освітлення є необхідним для тривалого періоду експонування рослин, у разі його нестачі слід використати додаткове штучне досвічування [12].

Вертикальне озеленення є надзвичайно ефективним способом впровадження елементів живої природи в інтер'єрі, особливо, в умовах обмеженого простору. Саме вертикальне озеленення дозволяє створити здорове та естетично приємне середовище в будь-якому приміщенні.

Гідропоніка – метод вирощування рослин без використання ґрунту, коренева система рослин занурюється в поживний розчин, який її забезпечує необхідними поживними елементами (рис. 1.4). Такий підхід використовують

для інтеграції рослин в приміщення, що значно зменшує ризик появи шкідників та збудників хвороб через відсутність ґрунту.

Значними перевагами гідропоніки є: точний контроль за поживними речовинами, відповідно, ростом і розвитком рослин і значна економія місця, що надає можливість вирощувати рослини в компактних системах, які гарно інтегруються в квартирі.

Рис. 1.4. Гідропонічна стіна [41]

Зазвичай для гідропонічних модулів рекомендується використовувати додаткове освітлення. Також слід підтримувати необхідну температуру та вологість для забезпечення здорового росту. Моніторинг рН та ЕС: регулярний контроль рівня рН та електропровідності розчину забезпечить ефективне засвоєння рослинами поживних речовин [6].

Слід зазначити, що гідропонну систему можна створити самостійно, що сприяє поширенню даного інноваційного методу.

Біофільний дизайн – є ідеєю в середині дизайну та архітектури, за якого людина має перебувати у збалансованому природньому середовищі (рис. 1.5).

Тому найбільшій увазі надають якості повітря, балансу простору, рослинам та природному світлу.

Рис. 1.5. Біофільний дизайн житлового інтер'єру [42]

Біофільний дизайн дає змогу поєднати природні матеріали та живі рослини з сучасними технологіями, створюючи неймовірний, індивідуальний простір. Він включає в себе використання натуральних елементів (дерева, каміння, рослин) разом з сучасними технологіями (освітлення, автоматичні системи поливу), що інтегруються в смартфон, інтерактивні зелено-акустичні панелі [4].

Біофільний дизайн, що сприяє створенню наближеного до природного вигляду простору, формує комфортне середовище існування для сучасної людини, що проживає в мегаполісі [13].

Сучасні технології рослинництва вдосконалюються разом із вимогами сучасної людини: якщо класичний сад, що здатен забезпечити необхідний візуальний комфорт, мав би займати значну площу житлового приміщення, що не є можливим, виникнення високотехнологічних вертикальних і підвісних садів, садів на стелях дозволяють створювати природні комфорт та естетику за оптимального використання площ.

Інтеграція освітлення та звуку – значною мірою підвищує атмосферність та збагачує простір підкреслюючи природні елементи.

Природне освітлення – максимально ефективно використання природного світла є одним з важливіших елементів влаштування внутрішнього середовища. Панорамні вікна, що пропускають велику кількість світла, відкриті балкони та правильне розташування дзеркал допомагають заповнити простір сонячним світлом, що суттєво впливає на якість життя. В кімнатах, де природного освітлення не вистачає, використовують LED-світильники, що імітують потрібний для людини та рослин спектр сонячного світла, що допоможе підтримувати сприятливий біоритм людини та забезпечить здоров'я рослинам.

Живі елементи декору (акваріуми, фітостіни) впливають на емоційний стан спостерігача, оскільки вода та рослини мають терапевтичний ефект, звуки течії або наявність рослинних елементів в декорі створюють надзвичайну атмосферу спокою [15].

1.2. Особливості рослинного дизайну службових інтер'єрів

Робочі приміщення призначенні для проведення в них конкретних робітничих процесів. До них відносять торгові зали, офіси, холи, зони окремих фірм, майстерні заводів та фабрик, державні установи та багато інших приміщень.

Декоративні рослини, що розташовуються в таких приміщеннях, здебільшого, мають виконувати санітарну (рис. 1.6), в окремих випадках – освітню функцію (в аудиторіях, класах, музеях) та релакс функції [16].

Доведено, що наявність озеленення та зелених елементів у робочому просторі знижує рівень стресу, позитивно впливає на психологічний стан людини, підвищує концентрацію, покращує настрій та впливає на продуктивність роботи. Згідно результатів досліджень, працівники, що працюють у просторі,

облаштованому за правилами біофільного дизайну, демонструють більш високі показники продуктивності праці, при цьому збільшується і задоволення від умов праці [17].

Рис. 1.6. Озеленення робочої зони офісу [43]

Рекомендується правильно розміщувати певні рослини в окремих зонах інтер'єру, наприклад:

Робочі зони – краще розміщувати рослини біля робочих місць, на підвіконнях чи на столах, що може знизити стрес та покращити концентрацію.

Коридори та холи – розміщення рослин у цих зонах сприяє покращенню візуального сприйняття простору та робить його більш привабливим.

Зони відпочинку – використання рослин для розмежування потрібних ділянок, щоби надати простору більше комфорту та створити зону для відпочинку працівників [18].

Для службових приміщень рекомендують використовувати рослини, що стійкі до зміни показників вологості, температури, нестачі світла, наприклад драцена (*Dracaena trifasciata* (Prain) Mabb), заміокулькас (*Zamioculcas zamiifolia*

(Lodd.) Engl.), аглаонема (*Aglaonema commutatum* L.), спатіфілум (*Spathiphyllum wallisii* Regel.). Фітопано, зелені стіни чи вертикальні композиції є доречним способом оптимізувати простір без втрат корисної площі. Також можна розглянути стабілізовані рослини як маловимогливий до догляду елемент декору.

Багато уваги приділяють ергономіці розміщення рослин, у першу чергу, вони не повинні заважати переміщенню та закривати джерела світла (вікна, екрани, штучне освітлення тощо). Також в проектуванні дизайну слід врахувати загальну корпоративну стилістику та суть бренду, дизайн озеленення часто перекликається з кольоровою палітрою логотипу або наявними елементами інтер'єру.

Планування розміщення рослин за їх типом та угрупованням: високі рослини слід розміщувати біля вікон, у коридорах чи холах біля зон відпочинку. Низькорослі рослини розташовують на підлогових підставках, підвіконнях, робочій зоні (стіл, каса). Вертикальні композиції, фітостіни, вертикальні сади слугують для економії простору та збагачення декору [3].

1.3. Особливості рослинного дизайну інтер'єрів закладів громадського харчування.

Дизайн інтер'єру закладів громадського харчування є важливим аспектом гастрономії, оскільки від нього залежить прибутковий успіх закладу. Адміністрація ресторанів дбає комфорт гостей, бажання повернутися до закладу знову. У цій меті є багато нюансів: смачна кухня, особлива атмосфера, привітний персонал, оригінальний та затишний інтер'єр, впізнаваний та неординарний стиль.

Використання професійного озеленення в дизайні інтер'єру ресторану – це втілення в життя авторської ідеї оформлення закладу, з вірним підбором рослин відповідно до стилю. Нині популярності набувають фітостіни та вертикальне

озеленення, адже такий вертикальний сад виглядає надзвичайно ефектно і стильно. Робота з озелененням є комплексним засобом дизайнерських рішень, що дозволяє вирішувати певні завдання в різних інтер'єрах [2].

Рослинний дизайн у кафе, ресторанах, фуд-кортах та інших закладах громадського харчування виконує кілька функцій: маркетингову, естетичну, атмосферну та психологічну. Вірно підібрані композиції здатні підкреслювати ідею, концепцію закладу, створити відповідне враження сімейного затишку, турботи про клієнта, преміальності чи простоти закладу.

На таких територіях під час озеленення слід враховувати високу прохідність, вплив людини на середовище, змінну вологість, специфічні запахи кухонних зон та температурні коливання. Саме тому слід використовувати невибагливі живі рослини та декоративні композиції, які не потребують надмірного догляду.

Набули популярності застосування живих перегородок між столами для створення кишенькового простору: вертикальні фітостіни у зоні очікування використовують як привабливу фотозону, а підвісні композиції з кашпо чи кокедам є високодекоративними компонентами інтер'єру [19].

У супермаркетах та інших гастрономічних просторах рослини відіграють роль візуального збудника апетиту "візуального апетайзера" через здатність підсилювати сприйняття свіжості, якості, органічності та чистоти продуктів. Спостереження доводять, що наявність рослин та зелених елементів в інтер'єрі супермаркетів та закладів громадського харчування сприяють емоційному позитиву та покращує оцінку якості їжі та обслуговування клієнтів [2, 19].

До прикладів сучасного дизайну, на нашу думку, належить популярне українське бранч-кафе «PUR PUR», що знаходиться у місті Луцьк (рис. 1.7.) Як пише власник на сторінці закладу: "Заклад про ніжність. Про свіжість в інтер'єрі та багато зелени. Про каву. Про потужну енергетику."

Рис. 1.7. Інтер'єр закладу: бранч-кафе «PUR PUR» [20]

Дизайн закладу розроблений студією Leo D'uk Design (автор Л. Давидюк), дизайнер зробив акцент на два основних елемента:

1. Ергономічні меблі для кафетерію, стильні крісла, зручні столики та барні стільці, багато елементів виконані із натурального дерева.
2. Велика кількість рослин в середині закладу, були спроектовані дизайнерські столики з розміщеними в середині них рослинами, окремі каскадні штори з рослин багатоплановість та етажність розміщення квітів.

Сучасний преміальний дизайн закладу став візитівкою цього кафетерію [20].

1.4. Особливості рослинного дизайну інтер'єрів ТРЦ

Озеленення торговельних центрів – це не просто сучасний модний тренд чи спроба прикрасити територію. В наш час багато людей приходять в ТЦ не тільки заради покупок, а і як спосіб провести час у компанії, отримати нові враження, розважитися, пограти у спортивні чи відео ігри, подивитися фільм, смачно поїсти

чи навіть попрацювати в спеціальній території для відпочинку чи фудкортах. Сучасні ТРЦ дають можливість провести в них цілий день і не занудьгувати.

Маркетингові дослідження показують, що торгові території з відповідним рівням озеленення демонструють більш високі показники прибутку, ніж торговельні зали без рослинності. Наявність пишного озеленення робить торгові центри набагато привабливішими для покупців. Люди почувають себе більш розслаблено і ніби в безпеці, і відповідно, підсвідомо хочуть залишатися довше в торговому залі, і зроблять більше покупок [21].

Відповідно рослинний дизайн в інтер'єрах ТРЦ – це не просто декорація, а потужний стратегічний інструмент що сприяє залученню клієнтів до торгового центру, формує атмосферу, та затримує відвідувачів в середині і навіть впливає на купівельну поведінку.

Важливим аспектом торговельних центрів є їх масштаб, у ТРЦ зазвичай великі простори з відкритими зонами, високі стелі. В таких приміщеннях добре підходять великі підлогові рослини, наприклад невеликі клумби в холі з висадженими декоративними деревами, горщиківі дерева.

Також часто використовують вертикальне озеленення, у місцях де достатньо природнього світла можна зустріти декоративні рослинні стіни що створюють ефект оазису серед бетону та скла та допомагають розділити простір. У бутіках де не відсутнє природне світло використовують штучні рослини що максимально наближені до реальних, або роблять композиції з стабілізованих рослин, по типу фіто декоративних картин, гобеленів, та інших (рис 1.8).

Проте слід пам'ятати про те що не всі рослини здатні витримувати високе людське навантаження, та не стабільні умови приміщення. Асортимент рослин слід підбирати з урахуванням перепадів температур, великого потоку людей, не вибагливості до сонячного світла та вологості в приміщенні.

Рис. 1.8. Озеленення ТРЦ Ocean Plaza та Епіцентр, Київ (фото автора)

Оптимальний асортимент невибагливих видів рослин, які можливо культивувати на площах торгового центру: заміокулькас (*Zamioculcas zamiifolia* (Lodd.) Engl.), хлорофітум (*Chlorophytum comosum* (Thunb.) Jacques.), фікус Бенжаміна (*Ficus benjamina* L.), драцена (*Dracaena fragrans* L.), спатіфілум (*Spathiphyllum wallisii* Regel) [21].

1.5. Сучасні тренди фітодизайну інтер'єрів

Нині, практично кожен дизайн-проект озеленення інтер'єрів пропонує використовувати рослини для оптимізації простору. Найбільш популярним є пишній оазис в приміщенні, де є природне сонячне світло, природні матеріали та велика кількість рослин.

До найбільш популярних стилів інтер'єрів належать:

1. Japandi – поєднання класичного японського та скандинавського стилів інтер'єра, симбіоз простоти та елегантності (рис. 1.9). Цей стиль став доволі популярним за останні декілька років, виглядає вишукано та елегантно, функціональний та зрозумілий для людини.

Рис. 1.9. Стиль Japandi [44]

2. Гнучкі мультифункціональні простори – тренд на модульні функціональні меблі, які за потреби можуть трансформуватися для різних завдань. Головна ідея стилю – функціональність без втрати декоративності, природні тони за використання стабілізованих рослин.

3. Урбаністичні джунглі – популярний стиль інтер'єру, суть якого полягає у виокремленні рослин як головного елемента декору, коли вони різноманітні та займають левову частину простору. Вони можуть бути абсолютно різними: фітостіни, ліани, що закріплені на стелі, великі підлогові вазони з деревами [23].

4. Робота як стиль життя – в сучасному світі люди дедалі більше проводять час в офісі на роботі, і навіть якщо ви працюєте з дому погодьтеся інколи хочеться перепочити відірвати погляд від монітору та переключитися на

щось інше. Підхід «робота як лайфстайл» пропонує простори що максимально облаштовані під сучасні потреби людей та співробітників. Окремі кімнати для відпочинку, їдальні та кімнати для активного відпочинку і це все з інтеграцією рослин, розмежувальні фіто стіни, великі горщікові дерева, акваріуми та малі фонтани, усе для того щоб працівники не перевтомлювалися та мали бажання приходити на роботу [22].

5. Зелений куточок – це більше як елемент декору, своєрідний зимовий сад в середині вашого будинку (рис 1.11), декілька невеликих вертикальних конструкцій що заповнені невеликими рослинами, наприклад сукуленти, кактуси, флораріуми, бонсай, лаванда та інші. При розміщенні, важливо надати рослинам достатньо природнього світла [23].

Рис. 1.11. Стиль інтер'єру "Урбаністичні джунгли" [45]

6. Окремо можна виділити точковий стиль озеленення – він є доволі простим, без якихось певних правил, усе що треба це розставити по дому невеликі рослинні композиції. Для цього стилю підходять будь які рослини оскільки кожна окрема кімната чи зона в просторі може нести свою ідею і свій невеликий окремий стиль. наприклад можна використати флораріуми, різні

сукуленти в кашпо, невеликі фіто-картини, різні горщикові рослини та навіть напільні дерева. Головне це підібрати рослини до вже існуючого стилю простора.

Висновок: у результаті аналізу сучасних підходів до фітодизайну житлових, службових та комерційних інтер'єрів виявлено зростаюче значення рослин як естетичного, психологічного та функціонального елементу. Рослини в інтер'єрі сприяють покращенню мікроклімату, зниженню рівня стресу та створенню комфортного середовища, а також відіграють важливу роль у формуванні стилістичної єдності простору.

Досліджено сучасні технології використання рослин, зокрема вертикальне озеленення, гідропоніку, стабілізовані рослини, автоматизовані системи поливу та інтеграцію біофільного дизайну. Визначено, що кожна з цих технологій дозволяє ефективно поєднати природну естетику з функціональністю, незалежно від умов простору чи рівня природного освітлення.

Також розглянуто специфіку озеленення різних типів приміщень — житлових, службових, громадських і ТРЦ — та виявлено тенденцію до використання екологічно стійких, невибагливих рослин у поєднанні з сучасними дизайнерськими рішеннями.

РОЗДІЛ 2

ОБ'ЄКТ І МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Об'єкт дослідження

Об'єктом дослідження є фітодекоративні картини, створені за використання стабілізованих рослин.

Фіто-декоративна картина – це елемент зеленого декору в інтер'єрі, виконаний у вигляді настінної композиції з використанням стабілізованих, штучних чи живих рослин, що поєднує в собі естетику з елементами фітодизайну. Таки картини часто роблять на замовлення клієнтів і можуть бути різних розмірів та різного наповнення, з якимось конкретним стилем чи ідеєю або навіть з візерунком складеним із рослин (рис. 2.1). Така картина слугує чудовою прикрасою та засобом створення психологічного комфорту [24].

Ідея створення саме фіто-декоративної картини виникла як відповідь на потребу покращення естетичного, психологічного й екологічного клімату в інтер'єрі сучасного житлового простору.

Основна мета створення композиції, продемонструвати можливість власноруч створити унікальний елемент для свого інтер'єру, обговорити окремі нюанси, та складнощі з якими можна зустрітися під час роботи, рентабельність та визначитися з стилем. Довести ефективність застосування фітодизайну як засобу персоналізації інтер'єру, оздоровлення простору, формування емоційного комфорту людини.

Слід пам'ятати що у сучасному середовищі, люди значну кількість часу проводять у закритих приміщеннях, тому виникає потреба в інтеграції природних форм у життєвий простір. Фіто-декоративна картина є чудовим рішенням для

малогабаритних приміщень де немає можливості розмістити велику кількість класичних горщиків рослин.

Рис. 2.1. Композиція з фіто картин [46]

Розміри та пропорції картин – фіто декоративна картина своїм виглядом та сутністю відсилається до звичайних класичних картин, до них вже давно існують певні правила щодо розміщення, наприклад – малі картини 30x30 або 40x40см найкраще виглядають у композиційній групі від декількох штук. Середні 50x70см, 60x90см можна компонувати у групу проте навіть поодинокі вони виглядають цілісно. Великі від 100x100см і більше краще виглядатимуть поодинокі у просторих приміщеннях для створення якогось певного фону, настрою чи конкретного стилю [26].

Рекомендації щодо розміщення – в зоні активного відпочинку картини слід розміщувати на рівні очей або трохи вище, приблизно 140 -180 см від підлоги. Картини краще розміщувати на стіні з мінімальним потраплянням сонячних променів, та нагрівальних приладів. Також для надання виразності слід врахувати

фон на якому буде розміщуватися картина щоб заздалегідь визначитися з колористикою та текстурою бажаних рослин в композиції [26].

Композиційні схеми – це моделі на структурній основі, які затверджують розташування елементів у просторі та мають на меті створення збалансованою зорово приємної, виразної композиції. Вони відіграють роль правил для організації візуального простору, допомагають акцентувати увагу на головних елементах, сприяють забезпечення цілісності сприйняття [25].

Основні композиційні схеми

1. Трикутна – базується на розташуванні елементів у формі трикутника, що сприяє врівноваженню та стабільності композиції.
2. Діагональна система – в такій системі елементи розташовуються по діагоналі, що дає композиції напруженості та енергії.
3. Кругова – елементи розміщуються по спіралі або колу, що створює відчуття безперервності, руху та нескінченності.
4. Асиметрична та симетрична схема – асиметрія додає динаміки в композицію в той час як симетрія наштовхує глядача на порядок баланс та рівновагу [27].

Температурний режим – фіто декоративна картина має розміщуватися в умовах стабільного внутрішнього клімату, що характерний для житлових приміщень. Стабілізовані рослини в цілому не вибагливі та не потребують поливу, однак для того щоб вони залишалися привабливими якомога довше все ж слід дотримуватися певних правил. Рекомендована температура приміщення має бути від +10 до +25°C. На фіто картину не мають потрапляти пряме сонячне проміння, а вологість повітря має бути відносно сталою без сильних коливань.

2.2. Матеріали та їх характеристики

При створенні фіто картини спершу слід почати з визначення розміщення елемента в інтер'єрі, від цього залежать майбутні розміри, форми та кольорова палітра картини, також є важливим розміщення відносно інших декоративних елементів, приладів та розеток. Розетки та інші комунікації можуть бути важливими у разі якщо ви хочете більш глибоко інтегрувати свою фіто картину у свій простір.

Наступним кроком є визначення з дизайном самої картини та її формами, на основі побажань слід виготовити необхідну рамку та підоснову.

Рамка виконує одразу декілька функцій. По-перше це декоративний елемент який може привертати увагу, робити акцент та виділяти фіто картину з загального простору, по друге це механічний захист рослин та основи. Рамки виготовляють з різних матеріалів, таких як: дерева, ДСП, МДФ, метал, пластик, різні комбіновані варіанти, також до рамки додають підсвічування використовуючи LED стрічку. Вибір матеріалу залежить від коштовності, стилістичних побажань та необхідних вимог до міцності конструкції.

Основу фіто картини виготовляють з різних матеріалів, таких як ДСП, ДВП, дерево, пластик, метал, навіть скло може бути основою у разі виконання певного дизайнерського рішення. Вибір матеріалу основи залежить від необхідної міцності виробу, ваги, естетичних характеристик та форми. Наприклад дерево надасть більш природного вигляду, а метал може забезпечити велику міцність конструкції.

У випадках складних індивідуальних дизайнерських рішеннях використовуються спеціальні системи кріплення що дозволяють додати більшої естетичної привабливості та унікальності.

Використання підсвітки є дуже популярним прийомом який має неабиякий попит, звісно це дещо ускладнює конструкцію, проте м'яке рівномірне

освітлення допоможе підкреслити текстуру рослин, виокремить композицію з загального простору і при цьому матиме сучасний вигляд.

Додавання декоративних елементів до композиції допоможе підвищити її унікальність, слугуватиме акцентуючим засобом чи додасть різноманітності. Часто використовують природні елементи каміння, мушлі, кора, гілки, кокосові волокна, джгут, коштовне каміння, та багато іншого.

Головним компонентом є самі рослини. Вони можуть бути штучними, живими чи стабілізованими. Кожен варіант несе в собі певний функціонал та ідею, наприклад композиція з штучних рослин буде виглядати менш природньо, проте вона матиме найбільшу довговічність та не потребуватиме регулярного догляду. В той час як живі рослини будуть примхливими, їх доведеться регулярно доглядати та піклуватися про них, проте вони нададуть простору неймовірної краси та заряду енергії. Стабілізовані рослини, можна сказати що вони знаходяться по середині, їм не потрібні складні умови а догляд за ними не регулярний, при цьому вони мають чудовий природній вигляд, також за рахунок обробки вони бувають різних сталих форм та багату кольорову палітру.

Захисні покриття – для забезпечення довговічності та кращого протистояння фізичним подразникам, використовують спеціальні покриття для стабілізованих рослин, наприклад просочування чи лакування, це допоможе запобігти надмірного впливу вологи та пилу. Проте в ресторанах, торгових центрах чи офісах є сенс повністю закрити доступ до внутрішньої частини фіто картини від відвідувачів за допомогою скла чи оргскла.

2.3. Технології стабілізації та модифікації рослин

Стабілізація рослин – це чудовий метод щоб подовжити природню красу та свіжість рослин. Стабілізації піддаються велика кількість рослин, квіти, декоративно листяні рослини, різні гілочки, мохи, окремі бутони та стебла (рис.

2.2). Стабілізація рослини допомагає подовжити їх декоративний термін використання від одного до десяти років.

Рис. 2.2. Стабілізація рослин [47]

Вважається що вперше провели експеримент із стабілізації квітів подружжя Поль та Жанет Ламбер, у сімдесятих роках ХХ століття. Ідея полягала у заміщенні складу клітин рослин, процес був схожим на бальзамування. Попри складність експеримент вдався, і світ побачив бутони що могли залишатися як свіжо-зрізані впродовж багатьох місяців.

Отже стабілізовані рослини – створюються шляхом заміщення води консервуючою речовиною на біохімічному рівні. Головним призначенням цього процесу є максимальне уповільнення всіх процесів в'янення, внаслідок чому, всі частини стебла, листків, бутон залишаються свіжими, привабливими, гнучкими, та залишають насичений колір.

Такі рослини мають певні переваги перед сухоцвітами, що теж відомі своїм тривалим терміном використання. Забальзамовані рослини на відміну від сухоцвітів є гнучкими, вони не сипляться і їх можна чіпати так само як і живі рослини, колір зберігається набагато краще. Переміщення бальзамованих рослин

набагато легше, бо не слід побоюватися що вони розсипляться. Окрім того з них можна в будь-який час скласти букет потрібної форми [28].

- Технології стабілізації – це багаторічні напрацювання вчених, завдяки яким виокремлюються наступні положення:
- Рекомендації до термінів заготівля та консервації;
- Встановлено що обробка нової партії матеріалу має проводитися з використанням нової порції реагенту;
- Винайдені розчини, що ефективно зберігають впродовж тривалого часу більшість існуючих видів і порід;
- Для кожного окремого сорту та виду обирається оптимальний склад і тип розчину;

Також у ході експериментів було виявлено що не всі види рослин піддаються консервації. Тож збираючись купити певні стабілізовані рослини майте на увазі що в асортименті виробників ви не знайдете конвалій, соняшників, кульбаб та інших видів [29].

Стабілізація за допомогою лаку

Вважається найпростішим способом консервації бо не вимагає багато часу чи зусиль, усе що треба це купити флакончик аерозольного прозорого лаку. Рослини які треба зберігати одразу після зрізання промиваються та висушуються, після чого обробляються лаком на певній відстані 20–30 см, головне уникнути надмірного потрапляння лаку на рослини бо це може призвести до не бажаного злипання пелюсток чи зморщування листків. Після обробки рослини підвішуються вниз бутонем, якомога далі від сонця та батареї, і залишаються так на протязі 7–10 днів. Проте такий метод хоч і є найпростішим при цьому не є найкращим, недоліком є ламкість, підвищена крихкість, та потреба певних делікатних експлуатаційних умов. Видалення осівшого пилу є неможливим.

Консервація воском

Ефективним та швидким способом є занурення рослин у розігрітий віск. Його треба розтопити в ємності, після чого утримуючи довгим пінцетом, занурити рослини по одинці в теплий розчин. Процедуру слід проводити швидко, занурюючи по чергово усі частини рослини починаючи з бутона. Далі для фіксації матеріал слід окунути в посуду з холодною водою. У ході такої обробки листки, суцвіття, стебло зберігають свою форму та яскравий колір. Також х можна легко прибирати від пилу, але вони стають більш чутливими до прямого сонячного світла, тому такі композиції не слід встановлювати на підвіконні та на стінах куди може потрапляти сонячне проміння.

Стабілізація рослин за допомогою гліцерина

Найкращий метод консервації що завжди показує гарні результати, він не шкідливий та є досить доступним бо вільно продається.

Просочення гліцерином витісняє з тканини клітин воду, через що в процесі вся волога випаровується, та збільшується модернізована маса що просочена гліцерином, який гарантує еластичність всієї рослини. При вдалому виконанні процесу під кінець на пелюстках та листі з'являються гліцеринові краплі що слугують ознакою готовності. Розчин гліцерину зливається, оброблені рослини злегка промиваються та просушуються за допомогою паперових рушників на протязі дня для усунення залишків розчину.

Результатом стане чудова законсервована квітка з легким глянцеvim листям. Еластичним листям, стеблом та гарним натурально збереженим суцвіттям. Такі рослини можна використовувати де завгодно, єдине чого вони бояться це регулярного прямого сонячного світла [30].

Стабілізовані рослини є екологічними і надзвичайно красивим дизайнерським рішенням що дає різні можливості для використання в сучасному інтер'єрі, з стабілізованих рослин роблять вертикальні сади, картини, панно та додають в інші композиції та флористичні скульптури [29].

Догляд за стабілізованими рослинами

Якщо натуральна рослина належним чином пройшла увесь процес стабілізації, вона не потребує певного догляду. Її можна протирати ганчіркою, обприскувати, при складній текстурі пил можна здувати феном чи прибирати пензлем.

Для якомога довшого збереження стабілізованих рослин можна дотримуватися наступних правил:

Оптимальна вологість повітря має бути 50-70 % що не дасть йому пересихати;

Температурний режим має бути в межах 5–30 °С

Запобігти попаданню прямого сонячного проміння, та не розміщати біля опалювальних пристроїв, кондиціонерів, вентиляторів, кухонної плити, духовки;

Звести до мінімуму тактильний контакт з рослиною [31].

Новітні дослідження Arxiv, 2023 демонструють що короткочасна експозиція рослин до неіонізуючої холодної плазми сприяє підвищенню стабільності клітинних мембран, зменшення втрат вологи, також активує антиоксидантну активність у рослині. Це відкриває новітні перспективи нетоксичної стабілізації квітів та листків у фітодизайні без використання штучних матеріалів. Технологія перебуває у стадії експериментальної, її потенціал є надзвичайно високим, а подальші дослідження можуть надати нових можливостей екологічного створення стабілізованих рослин.

Висновок: Розглянуто особливості фітодекоративних картин як об'єктів сучасного озеленення інтер'єру. Визначено їх функціональні й естетичні переваги, умови розміщення, вимоги до температурного режиму та освітлення. Акцентовано увагу на ролі композиційних схем і розмірів, що впливають на сприйняття таких картин у різних просторових конфігураціях.

Систематизовано перелік матеріалів, що використовуються у виготовленні основи, рами й декоративного наповнення. Описано властивості стабілізованих рослин, штучних і натуральних елементів, особливості вибору технічної основи,

підсвітки та декоративних вставок. Розкрито принципи підбору матеріалів залежно від призначення простору й умов експлуатації. Наведено основні методи стабілізації рослин, зокрема гліцеринову, воскову, лакову та перспективну обробку холодною плазмою. Узагальнено вимоги до умов зберігання готових виробів, зазначено рекомендації щодо догляду. Визначено потенціал використання таких рослин у створенні довговічних, екологічних декоративних композицій без потреби у догляді.

РОЗДІЛ 3.

ФІТОКАРТИНИ: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

3.1. Характеристика фігур, їх символіка

Довгий час геометрія та мистецтво є тісно пов'язаними. Точність та простота геометричних форм допомагають створювати все нові і цікаві гармонійні композиції, передають ритм та символізм. Упродовж всієї історії художники користуючись геометрією та її принципами досягали симетрії, балансу, пропорційності та зваженості (рис. 3.1), в своїх витворах [32].

Основні елементи дизайну можна поділити на шість груп: текстура, колір, лінія, перспектива, форма, маса. Слід зазначити що наше сприйняття світу має вплив три виміри простору X , Y , Z та одна лінію часу. Лінія має один вимір і одну складову, це довжина. Форма вже має два розміри, висоту і довжину. Маса з об'ємом (формою) наділяються третім розміром: ширина. Проте окрім трьох вимірів художник може додати декілька речей що допоможуть надати виразності своєму твору, це колір та текстура [33].

Фігури, їх символіка та використання:

Квадрат – несе в собі рівновагу, порядок, стабільність та надійність. Він створює певну впорядкованість та логіку в композиції, часто є основною точкою для сприйняття в творі. У фіто картинах використовується як певна рамка чи основа що задає геометричну точність [32].

Коло – символічно передає відчуття гармонії, вічності, безконечності, та відчуття закінченості. Створює вплив м'якості, плавності та спокою. Використання кіл можна часто зустріти у біофільному дизайні, круглі елементи допомагають створенню легкості, та балансу в композиції.

Рис. 3.1. Геометричні абстракції [48]

Трикутник – символізує рух, розвиток, енергію, зміни та прагнення до розвитку, також він символізує вогонь. Здатен додати динаміку чи напругу у витвір. Для фіто картин його форму використовують для надання головного акценту.

Ромб – символізує гармонію та баланс ніби між протилежностями, одночасний розвиток у двох напрямках. Додає глибини та надає певну складну рівновагу. Рідко використовують у фітодизайні але може додавати елементи асиметрії.

Овал символізує м'якість вічність гармонію, та жіночність. Його вплив схожий на коло але є більш органічним та спрямованим. Він добре гармонізує з асиметричними елементами, та гармонізує простір.

Спіраль – символізує розвиток, еволюцію, та духовний шлях. Сприяє привертанню уваги та концентрації на об'єкті, створює візуальний рух. У фіто картинах зустрічається у вигляді лінійної схеми в композиції [32].

Точка – символізує початок, фокус, чи джерело. Привертає увагу та створює центральний аспект, часто виділяється іншим кольором чи текстурою. У

фіто декоративних картинах крапкою роблять якийсь яскравий елем, квітка чи ягода.

Лінії – це основа побудови усіх композицій, вони здатні надати ритму, напрямку, простору та динаміки. Лінії бувають різними і кожна з них здатна нести свій емоційний ефект чи символізм:

- Горизонтальна – стабільність спокій рівновагу.
- Діагональна – зміни, рух, динаміку.
- Вертикальна – величність, підйом, сила.
- Хвиляста – гнучкість, природність, ніжність.
- Ламана – енергія, напруга, розрив.

Ці базові елементи використовуються для впливу на підсвідомість зокрема у природних композиціях в стилі сканді, бохо чи модерні, є основою для формуванню виразності та гармонії в картині.

3.2. Психоемоційна характеристика кольорів

Вплив кольору на нашу підсвідомість є досить важливою темою для досліджень в сфері психології. Колір відіграє надзвичайно велику роль для візуального сприйняття, та має ключове значення для пізнання нами світу і взаємодії з ним. Різні кольори, відтінки та їх насиченість щодня мають вплив на нашу з вами підсвідомість, від них залежить наш настрій, через що стали об'єктом для багатьох науковців [34].

Психологія кольору – ряд досліджень що спрямовані на визначення, яким чином кольори впливають на фізіологічні процеси, настрої та поведінку людини (рис. 3.2). Є теорії, що певні кольори впливають на вибор покупця, голод, почуття та спогади. Усі дослідження щодо впливу кольору значною мірою використовують для маркетингу, на території магазинів, ресторанів, торгових центрах, проте також вони є надзвичайно важливими в використанні проектів

Чорний – чорний та білий кольори є протилежностями, чорний колір поглинає усі довжини хвиль видимого спектра світла. Цей колір найчастіше обирають люди схильні до меланхолії та депресії. Він уособлює мінімалізм та суворість. Часто чорний колір поєднується з іншими яскравими кольорами, що несе в собі імпульсивність та непостійність. Часто чорний колір говорить про діловитість, серйозність та зібраність, через що його часто можна зустріти в офісах та кабінетах.

Білий – відображає всі довжини спектра видимого світла. Якщо додати його до чорного він висвітлить його зробить неймовірний контраст, таке поєднання часто говорить про життя та смерть, початок та кінець. Білий колір асоціюється з чистотою, невинністю, чесністю, безпекою чи порожнечою. Цей колір несе в собі неоднозначний сенс, бо він символізує як холод та порожнечу так і спокій і життя. Даний колір підходить для людей з будь яким характером та є сильним терапевтичним засобом.

Червоний – колір пристрасті та сильних емоцій. Може сигналізувати небезпеку та агресію, спонукає до пильності, пристрасті та збудження. Червоний колір обирають люди з сміливим, енергійним характером, такі люди схильні до публічності та є товариськими.

Жовтий – досить яскравий колір, є приємний і помітним для очей. Він часто асоціюється з радістю, добротою. Жовтий – колір оптимістів, сміливих та енергійних людей що схильні до імпульсивних неочікуваних рішень та пропозиції, такі люди не люблять сидіти на місці. в деяких культурах жовтий колір трактується як просвітлення чи осяяння [35].

Блакитний колір несе в собі спокій, та має релаксуючі властивості. Цей колір чудово підходить для спокійних врівноважених дещо меланхольних людей. Це колір інтелекту та стриманості, він асоціюється з холодом а в емоційному плані з байдужістю та опосередкованістю. Проте він сприяє відпочинку, і якщо

останнім часом ви обираєте блакитний колір це може свідчити про перевтому [34].

Зелений – у видимому спектра він знаходиться між жовтим та синім. Зелений колір несе в собі рівновагу та природність, це колір весни і асоціюється з життям та ростом. Він пов'язаний з безпекою, заможністю, вдачею, та молодістю. Цей колір використовують в терапії, він є заспокійливим та допомагає зняти стрес.

Помаранчевий – цей колір знаходиться між жовтим та червоним. Цей колір здатний впливати на апетит, несе в собі увагу, обережність, тепло та пристрасть, це колір вогню. Це колір надзвичайно енергійних пристрасних людей які люблять подорожувати та схильні до ризиків.

Фіолетовий – цей колір має коротку довжину хвилі у спектрі видимого світла. Поєднання червоного і синього кольору. Передає владу, силу, благородство, цей колір тісно пов'язаний з духовністю та сакральною глибиною. Світлі відтінки фіолетового передають романтику та делікатність, а темно-фіолетовий це смуток і страх [35].

3.3. Ергономіка елементів інтер'єру

Людина проводить значну частину свого часу в приміщенні, тому дуже важливим аспектом є створення правильного збалансованого інтер'єру що сприятиме комфорту та здоров'ю. Ергономіка простору – наука про інженерні особливості елементів відповідних фізіологічним потребам людини.

Ергономіка – це важливий аспект що здатний впливати на наші звички, інтуїтивне сприйняття речей, самопочуття та навіть здоров'я. Майстри створюють раціональне середовище з комфортними меблями, правильно розміщеними та адаптованими для людини розмірами та елементами, які під час

експлуатації впливають на якість життя, продуктивність, є основою ергономіки дизайну. Усі елементи дизайну мають враховувати фізіологічні особливості людини, її рухи, розміри, звички. Наприклад висота стільця та столу має бути функціонально оптимальними для користування.

Також в аспекті ергономіки важливо зазначити розміщення природнього та штучного світла. Слід розташовувати елементи таким чином щоб вони не перешкоджали ні природньому ні штучному світлу. Щоб не було перешкод дістатися до вікон щоб їх відкрити для провітрювання приміщення чи для прибирання.

Психологічний комфорт – певні колірні рішення, текстура та наповнення простору має створювати приємну атмосферу що не буде навантажувати нашу психіку, а навпаки допомагати їй розслабитися. Особливо це слід враховувати у робочих приміщеннях офісів, кабінетів, чи торгівельних зонах.

Не правильно скомпонована ергономіка в дизайні чи окремих його елементах може призвести до постійного стресу, незручностях, болю чи навіть хронічних захворювань та травмах.

Сенс ергономічного дизайну лежить в тому, щоб кожна людина, працівник, відвідувач чи господар власного дому, міг почуватися самим собою, комфортно в просторі в якому він знаходиться.

Висновок: розглянуто основні композиційні елементи, що застосовуються у створенні фітокартин. Розкрито символіку базових геометричних форм, таких як коло, квадрат, трикутник, ромб і лінії, а також їхню роль у формуванні зорової гармонії, балансу, динаміки та фокусів у декоративних композиціях. Виокремлено значення композиційних структур як засобу впливу на емоційне сприйняття простору.

Висвітлено психологічний вплив кольорів у контексті інтер'єрного дизайну. Деталізовано характеристики базових відтінків (червоного, блакитного, зеленого тощо), їхнє емоційне навантаження та здатність формувати відповідний

настрій у приміщенні. Визначено доцільність використання колористичних рішень залежно від функціонального призначення простору.

Проаналізовано принципи ергономіки у розміщенні декоративних елементів. Підкреслено важливість врахування антропометричних параметрів, природного освітлення, функціональності й психологічного комфорту. Зазначено, що вдала ергономіка сприяє створенню сприятливого мікросередовища для користувачів простору.

РОЗДІЛ 4.

СТВОРЕННЯ ФІТОКАРТИН: ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТА КОЛОРИСТИЧНІ РІШЕННЯ

4.1. Розробка моделі фіто картини

В межах дипломного проекту було запроектовано декілька моделей фіто декоративних картин та елементів інтер'єру, що були створенні вручну. За основу було взято дерево та ДСП, наповнення з стабілізованого моху, сухоцвітів та елементів деревини. Декоративні елементи були виконані у двох форматах: настінні панелі та настільна об'ємна декоративна композиція. Під час проектування головним аспектом були органічні форми, контрастна, насичена колористика, сучасне розуміння природного середовища.

Перша, основна композиція – це вертикальна фітокартина у білій рамі з LED підсвіткою. Основа вкрита декількома видами стабілізованого мох: ягель трьох відтінків, мох плаский, мох кочка, таке різноманіття допомагає створити багат шарову структуру. Також важливу роль відіграє надзвичайно контрастна та дивовижна помаранчева жовта деревина абрикоси.

Діагональне спрямування деревини та світло салатого моху ягель надає композиції динаміки, також спокійне поєднання кольорів імітує природний ландшафт у мініатюрі, що допомагає створити медитативну розслаблюючу атмосферу (рис. 4.1).

Друга композиція це подвійна настінна фіто декоративна картина. Модель складається з двох об'єднаних шестикутників.

Обидва мають всередині композицію з сухоцвітів, та світлого стабілізованого моху ягель.

Рис. 4.1. Проект вертикальної і горизонтальної фіто картини (фото автора)

Поєднання яскравих кольорів сухоцвітів та стабілізованого моху надає композиції природної степової атмосфери.

Третя модель також складається з шестикутника, проте він розташований на столі та має змогу обертатися навколо власної осі. Композиція відкрита, фронтальна, не має задньої стінки. Модель створена зі стабілізованого моху, гілочок амаранту та основи – гілки, що встановлена та оформлена у формі дерева в середині рамки.

Композиція запланована для розташування на столі, для збагачення інтер'єру робочого місця а його наскрізна конструкція допомагає залишити просторовий об'єм приміщення.

Рис. 4.2. Створена фіто декоративна композиція (фото автора)

Створення фіто картин відбувалося доволі швидко, в першу чергу, було підготовлено усі необхідні складові, очищено від зайвих органічних залишків стабілізовані рослини, перевірено чистоту поверхні кріплення. Потім відштовхуючись від дизайн проекту всі необхідні елементи розкладали на поверхні, за потреби, корегували їх розміщення (рис. 4.2). Останнім кроком є

фіксація елементів за допомогою клею на основі та продувка картини від залишків сміття. Загалом на створення усіх трьох елементів було витрачено близько сімнадцяти годин.

4.2. Формування основи

Формування основи для фіто декоративної картини є першочерговим і досить важливим етапом у створенні проекту. Основа має забезпечувати механічні стійкість, стабільність форми, і задає настрою усій композиції.

Було обрано декілька форм для створення основи:

Прямокутна має більші розміри її можна назвати основною, виконує роль головного елемента в композиції. Виготовлена з ДСП «Білий сніг» PE 18 мм, її розміри 640x1050 мм, глибиною 70 мм. Така глибина потрібна для того щоб можливо було вмонтувати профіль та LED стрічку які мають ширину 18мм, сама стрічка керується зі смартфона та має широкий спектр налаштування RGB світла. Задня стінка зроблена також з ДСП але товщиною 8 мм. На неї в подальшому будуть фіксуватися обрані рослини.

Наступна форма шестикутник (соти) виготовлені з масиву сосни та пофарбовані у білий колір. Загалом їх три штуки наступних розмірів: 180x180 мм, 215x215 мм, 250x250 мм, але дві з них: 180x180 та 250x250мм мають задню стінку та глибину 45 мм, вони з'єднані між собою та заплановані як окрема композиція. Третій шестикутник має розміри 215x215мм, товщиною 90 мм, без задньої стінки і має наскрізний вид бо запланований для декорування робочого місця, за допомогою підшипника він встановлений на декоративну платформу що дає змогу обертатися композиції на 360°.

4.3. Кошторисна документація

Розуміння вартості використаних матеріалів, складності роботи та часу. Розрахунок вартості виготовлення фіто декоративних елементів композицій слід здійснювати враховуючи вартість використаних матеріалів, допоміжних послуг, знарядь, та елементів, енергетичних і транспортних витрат, та часу і зусиль що були затрачені. Усього на 3 композиції було витрачено різний матеріал (середньоринкові показники цін відповідно до українських постачальників) [36], а саме:.

Таблиця 4.1

Кошторисна документація

№	Назва матеріалу	Кількість	Одиниця виміру	Вартість за 1 шт	Загальна вартість
1	Стабілізований мох ягель в асортименті	0,31	м ²	4950	1534
2	Стабілізований мох кочка	0,11	м ²	5200	572
3	Стабілізований мох плоский	0,3	м ²	2800	840
4	Амарант	3	шт	100	300
5	LED стрічка	5	м.пог	42,10	210,5
6	Профіль, лінза під LED стрічку	5	м.пог	74,50	372,5
7	Підшипник	1	шт	85,76	85,76
8	Дерево плитні матеріали	1,25	М ²	545	545
9	Крайка біла	4,2	м.пог.	25	105
Загальна вартість		–	–	–	4564,76

Усього на 3 композиції було витрачено різний матеріал (середньоринкові показники цін відповідно до українських постачальників) [36], а саме:.

Загальна сума витрачена на закупівлю необхідних матеріалів становить 4564.76 грн. проте вартість додаткових малих витрат на клей для фіксації рослин на поверхні картин, послуги Нової пошти, транспортні витрати, фарба та певні рослини, що не куплялися проте були зібрані та стабілізовані самостійно, дещо складно вираховувати.

Витрат на виготовлення мають включати ручну працю підготовки основи (обробка деревини, фарбуванні та збірка); монтаж підсвітки; фіксація рослин; розміщення декоративних елементів згідно з візуалізацією.

Розрахунок заробітної плати базується на середній погодинній оплаті праці (190 грн/год): загальний витрачений час на створення основи, монтування підсвітки, розміщення та фіксація усіх фітоелементів становила 23 години. Отже, заробітна плата за виготовлення трьохфіто декоративних елементів становить 4370 грн. а загальна орієнтовно вартість: 8934,76 грн. Проте, не була врахована вартість транспортних витрат, електроенергії та оренди приміщення.

Розроблені моделі фіто декоративних картин мають помірну собівартість у порівнянні з аналогами ручної роботи, що виготовляються на замовлення. Завдяки використанню стабілізованих матеріалів, продукція не потребує подальшого догляду, що підвищує її довготривалу вартість для споживача. Запропоновані рішення мають потенціал до масштабованого виробництва та адаптації до різних типів інтер'єру.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання дипломної роботи комплексно розглянуто актуальні аспекти впровадження фітодекоративних картин з використанням стабілізованих рослин у дизайн інтер'єру, із акцентом на естетичні, ергономічні, технологічні та психологічні чинники.

1. Виявлено сучасні тренди фіто декорування, типи композицій та їх колористичні рішення, особливості просторового використання у житлових і громадських інтер'єрах. Установлено, що зелений колір і природні форми стабілізованих рослин сприяють зниженню рівня тривожності та створенню атмосфери спокою. Розгляд особливостей простору (ТРЦ, заклади харчування, офіси) довів універсальність таких композицій у поєднанні з біофільним дизайном.

2. Встановлено, що сучасні інтер'єрні фітокартини виготовляють за використання інноваційних методів стабілізації рослин – гліцериновій, восковій, обробці холодною плазмою. Виявлені чинники (температурний режим, освітлення, розміри основи), які впливають на збереження елементів фітокартини. Визначення оптимальні композиційні схеми, стилі оформлення та особливості поєднання форм, фактур і кольорів для фітокартин.

3. Детально проаналізовано психоемоційні властивості кольору, вплив кольорових поєднань на емоційне сприйняття простору. Описано базові геометричні елементи (точка, лінія, фігура) та їх символіку у композиції. Надано характеристику ергономіки елементів інтер'єру – їх розташування, функціональність, антропометричні відповідності, з урахуванням естетики й комфорту. Установлено, що композиція має відповідати не лише візуальним вимогам, а й ергономічним – не заважати руху, не створювати візуального перевантаження, бути інтегрованою в загальний стиль приміщення.

4. Проектування та виготовлення фітодекоративних картин здійснювалося з урахуванням естетичних і технологічних принципів, що передбачають підбір форм, матеріалів та колористичних рішень відповідно до сучасних вимог інтер'єрного озеленення. Як основні матеріали використано: плити ДСП (1,25 м²), масив сосни, стабілізований мох трьох типів (ягель, кочка, плаский), сухоцвіти (амарант), декоративну деревину, LED-стрічку з алюмінієвим профілем, підшипник та кріпильні елементи.

Загальна собівартість виготовлення трьох композицій складає 8934,76 грн, з урахуванням витрат на матеріали (4564,76 грн) і розрахункової заробітної плати за 23 години ручної праці (4370 грн). До додаткових витрат належать транспортні, енергетичні та дрібні експлуатаційні витрати, які оцінено умовно через їх змінність. Кожна композиція виготовлена вручну, з дотриманням вимог до надійності, довговічності й естетичної цілісності.

Проведене дослідження підтверджує, що фіто декоративні картини є перспективним напрямом у дизайні інтер'єру, який поєднує естетику, натуральність, ергономіку та емоційний комфорт. Завдяки використанню стабілізованих матеріалів, такі композиції є довговічними, не потребують догляду, є екологічно безпечними та добре адаптуються до будь-якого стилю оформлення простору.

Запропонована модель фіто картини демонструє можливість поєднання сучасних технологій та природних матеріалів у виготовленні декоративних елементів інтер'єру, що позитивно впливають на психоемоційний стан людини. Практичні результати роботи мають прикладне значення та можуть бути впроваджені в комерційне виробництво авторських виробів або бути частиною декору в дизайнерських інтер'єрах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Han K.-T. Editorial (2024) Effects of indoor plants on well-being. *Frontiers in Psychology*. National Chin-Yi University of Technology, Taiwan. Веб-сайт: URL: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1483441> (дата звернення: 16.05.2025).
2. Петровська Ю.Р. Зубанова В.Р. (2023) Фітодизайн в інтер'єрах закладів громадського харчування: вітчизняні та закордонні практики. *Науковий вісник будівництва*. 109(1). Веб-сайт: URL: <https://svc.kname.edu.ua/index.php/svc/article/view/94> (дата звернення: 16.05.2025).
3. Проценко Данило, Мироненко Віктор, Губанов Олексій Тенденції розвитку використання озеленення в інтер'єрі громадських будівель 2023рік Київ: КНУТД, матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (27.04.2023) *Актуальні проблеми сучасного дизайну*. С. 2-5.
4. Використання рослин у дизайні інтер'єру – екологічний тренд. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/unxhofz> (дата звернення: 16.05.2025).
5. Курс лекцій з фітодизайну для бакалаврів. Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І. Огієнка. Факультет агротехнологій і природокористування. 2023. С. 27-31.
6. Гідропоніка – технологія сьогоdnішнього. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/qqedwe> (дата звернення: 17.05.2025).
7. Тренди дизайну інтер'єру: як створити актуальний дизайн у 2023-2024? Веб-сайт: URL: <https://surl.li/bwfdol> (дата звернення: 17.05.2025).
8. Автоматичний полив домашніх рослин: догляд з легкістю. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/pbnyeh> (дата звернення: 17.05.2025).
9. Фітомодуль – природний кондиціонер. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/pzhnwa> (дата звернення: 17.05.2025).
10. Pixel Garden. Веб-сайт: URL: <https://pixelgarden.com.ua> (дата звернення: 17.05.2025).

11. Вертикальне озеленення для малогабаритних квартир. Веб-сайт: URL: <https://shop-podstavka.com.ua/uk/article/vertikalne-ozelenennya-dlya-malogabarytnyh-kvartyr.html> (дата звернення: 17.05.2025).
12. Озеленення балкона: поради для міських жителів. Веб-сайт: – URL: <https://surl.li/afvswe> (дата звернення: 17.05.2025).
13. Біофільний дизайн – інновація або повернення до коренів? Веб-сайт: URL: <https://surl.li/ixfoud> (дата звернення: 17.05.2025).
14. Скляренко Н., Колосніченко М., Романюк О. Проектні напрями інтеграції звуку у дизайн візуальних комунікацій 27.04.2023. Київ: КНУТД матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. *Актуальні проблеми сучасного дизайну*. С. 1-8.
15. Біофільний дизайн інтер'єру: коли природа стає частиною простору. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/mgqwxс> (дата звернення: 17.05.2025).
16. Ковальчук В. Особливості підбору декоративних культур закритого середовища для проектування фітомодуля в умовах інтер'єру компанії «Імпенс Артис». Веб-сайт: URL: <http://repository.vsau.org/card.php?lang=en&id=38959>
17. Проценко Данило, Мироненко Віктор, Губанов Олексій Тенденції розвитку використання озеленення в інтер'єрі громадських будівель Київ: КНУТД, матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (27.04.2023) *Актуальні проблеми сучасного дизайну*. С. 2-5.
18. Квіти та рослини для офісу. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/ddicrp> (дата звернення: 18.05.2025).
19. Мендела Є. Ландшафтний дизайн як частина естетики готельно-ресторанного бізнесу. 2022. Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ, С.1-7
20. Бранч-кафе «PUR PUR». Веб-сайт: URL: <https://www.visitlutsk.com/pur-pur> (дата звернення: 18.05.2025).

21. Рослини для торгових центрів. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/wgijej> (дата звернення: 18.05.2025).
22. Фітодизайн і Jarandi: тренди в дизайні комерційних інтер'єрів на 2024 рік. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/lgovxx> (дата звернення: 18.05.2025).
23. "Легені" вашого інтер'єру: свіжі тренди у фітодизайн. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/gywmct> (дата звернення: 18.05.2025).
24. Фітокартини зі стабілізованих квітів, рослин, моху. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/ayorol> (дата звернення: 18.05.2025).
25. Що таке композиційна структура? Веб-сайт: URL: <https://surl.li/wxihwj> (дата звернення: 19.05.2025).
26. Як правильно повісити вдома картину. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/ddubph> (дата звернення: 19.05.2025).
27. Як красиво розвісити картини на стіні: 6 готових схем. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/isxctc> (дата звернення: 19.05.2025).
28. Що таке стабілізовані рослини. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/gdsczl> (дата звернення: 21.05.2025).
29. Стабілізовані рослини: технологія виробництва та асортимент. Веб-сайт: URL: <https://dialogs.org.ua/different/str/22006> (дата звернення: 21.05.2025).
30. Консервування рослин. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/lgetbt> (дата звернення: 21.05.2025).
31. Стабілізований мох: що ж це. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/vbqqdw> (дата звернення: 22.05.2025).
32. Геометричні форми в мистецтві: презентація. Веб-сайт: URL: <https://surl.cc/xinbde> (дата звернення: 21.05.2025).
33. Форма і склад. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/fqfzge> (дата звернення: 22.05.2025).
34. Вплив кольору на настрій – психологічний аналіз. Веб-сайт: URL: <https://surl.cc/rpwsmx> (дата звернення: 22.05.2025).

35. Психологічний вплив кольору на людину. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/wsidsw> (дата звернення: 22.05.2025).
36. Organic Design. Веб-сайт: URL: <https://organicdesign.com.ua/catalogue/> (дата звернення: 22.05.2025).
37. Pinterest. Faro' L. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/caspeh> (дата звернення: 31.05.2025).
38. Pinterest. Living on inspo. Веб-сайт: URL: <https://www.pinterest.com/pin/339107046961721756/> (дата звернення: 31.05.2025).
39. Pinterest. Irena. Веб-сайт: – URL: <https://pin.it/6pS9s3C2R> (дата звернення: 31.05.2025).
40. Pinterest. 16 Creative Wall Design Ideas for Outdoor Space. Веб-сайт: URL: <https://pin.it/62KDAy9XS> (дата звернення: 31.05.2025).
41. Pinterest How important is a vibrant, green space for your work environment? Веб-сайт: URL: <https://pin.it/79TF19ggq> (дата звернення: 31.05.2025).
42. Біофільний дизайн: частина 1 – основи і переваги. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/pfzpvv> (дата звернення: 31.05.2025).
43. Pinterest. Solid Timber Commercial Office Furniture | Designers | Jacada Travel. Веб-сайт: URL: <https://pin.it/19dH0pга4> (дата звернення: 31.05.2025).
44. Pinterest 15 Japandi Living Room Ideas: Creating Harmony in Your Space. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/nsкеха> (дата звернення: 31.05.2025).
45. Інтер'єр у стилі Jungle: 10 прикладів оформлення з фото. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/ihncnk> (дата звернення: 31.05.2025).
46. Pinterest 14 Vertical Garden Ideas That Elevate Your Walls. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/zwlblv> (дата звернення: 31.05.2025).
47. Стабілізація рослин для лінивих романтиків. Веб-сайт: URL: <https://surl.lu/bzjrxт> (дата звернення: 31.05.2025).

48. Pinterest Acryl picasso schilderij | Vibrant Acrylic Masterpiece Inspired by Picasso's Revolutionary Artistic Vision | Kunst - 60x60 centimeter op Canvas. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/vklcnc> (дата звернення: 31.05.2025).

49. Pinterest Колесо емоцій Плутчика. Веб-сайт: URL: <https://surl.li/ygrlor> (дата звернення: 31.05.2025).